

Analysis of the relationship between organizational culture and self-efficacy and job stress of Farhangian University staff

Abbas Koohkan, Erfan Shabani, Amin Karkhaneh

Abstract:

One of the important factors that ensures the success of organizations, increasing self-efficacy and reducing job stress is organizational culture and value subcultures in organizations. The existence of a strong culture is a positive factor for better performance and greater productivity, and as a result, work stresses are reduced. The more culture is, the more people are familiar with the organizational goals, their cultural values are accepted and they feel committed and committed to it. The purpose of this research was to investigate the relationship between organizational culture and self-efficacy and stress among employees of Tehran University of Cultural Sciences, using a library-survey (descriptive-analytical) method. The statistical population consisted of the officials, managers and staff of the University of Cultural Sciences of Tehran and its related campuses including Nasibe Pardis of Tehran, Shahid Chamran Campus of Tehran, Zeinabieh Campus of Tehran (Pishva) and Mofattah Campus of Tehran (Ray Town). They were 432 who were selected by using Cochran's formula and perceived percent of 210 questionnaires. They answered the standard questionnaire of Robbins organizational culture (1998), the 1964 priest's job stress questionnaire, and the self-efficacy questionnaire by Albert Bandura (1992). have given. In determining the reliability of the questionnaires, the Cronbach's alpha coefficient was higher than 71%, indicating that the questionnaire had acceptable reliability. The research findings show that there is a significant positive relationship between organizational culture with self-efficacy and stress (occupational stress), respectively. There is also a positive and significant relationship between organizational culture and each of the three dimensions of belief in individual ability, resistance to confronting obstacles and the practice of the duties of the staff of that university. There is a negative relationship between organizational culture and each dimension of work performance and decision making, and there is a negative relationship between organizational culture and each dimension of work density, organizational context. There is a positive and significant relationship between employee self-efficacy and each of the eight dimensions of creativity and innovation, attention to detail, attention, interaction with members and team, ambition and assertiveness, risk and risk, results of decisions on employees, and sustainability. There is a relationship between employee stress and employees' eight dimensions of creativity and innovation, attention to detail, attention, interaction with members and team, ambition and assertiveness, risk and risk, results of decisions on employees, and negative relationship sustainability. There is. Therefore, it is concluded that the creation of a strong organizational culture and appropriate sub-values of the organization at the University of Cultural Professionals will increase the self-efficacy of the staff and reduce their job stress.

Keywords: Organizational culture, Autoimmunity, Job stress, University of Cultural Sciences, Productivity and Efficiency

تحلیل ارتباط بین فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تنبیدگی شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران

عباس کوه کن^۱، عرفان شعبانی^۲، امین کارخانه^۳

صفحه ۴۶-۷۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۳/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۷/۱۹

چکیده

یکی از عوامل مهمی که موفقیت سازمانها، افزایش خودکارآمدی و کاهش استرس های شغلی را تضمین می کند، فرهنگ سازمانی و خرده فرهنگ های ارزشی در سازمانهاست. وجود فرهنگ قوی عامل مثبتی در جهت عملکرد بهتر و بهره وری بیشتر می باشد و در تئیجه استرسهای کاری کاهش می پاید. هر چه فرهنگ قوی تر باشد، تعداد بیشتری از کارکنان با اهداف سازمانی آشنا شده، ارزش های فرهنگی آن را پذیرفته و نسبت به آن احساس مسؤولیت و تعهد می کنند. این تحقیق که هدف آن بررسی رابطه بین فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تنبیدگی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران بود، به روش کتابخانه‌ای- پیمایشی (توصیفی- تحلیلی) انجام شده است. جامعه آماری شامل مسئولین، مدیران و کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران و پردازش های مرتبط با آن شامل پردازش نسیبه تهران، پردازش شهید چمران تهران، پردازش زینبیه شهرستان های تهران (پیشوای) و پردازش شهید مفتح شهرستان های تهران (شهر ری) بود که تعداد آنها ۴۳۲ نفر بوده است که با استفاده از فرمول کوکران و احتساب درصدی پرسشنامه های پرتری ۲۱۰ نفر آنها به عنوان نمونه انتخاب و به پرسشنامه های استاندارد فرهنگ سازمانی رابینز (۱۹۹۸)، پرسشنامه استرس شغلی کاهن ۱۹۶۴ و پرسشنامه خودکارآمدی البرت بندورا (۱۹۹۲) پاسخ داده اند. در تعیین پایایی پرسشنامه‌ها، ضریب آلفای کرونباخ گویه‌ها بالاتر از ۷۱٪ بوده که نشان داد پرسشنامه ها از پایایی موردن قبول برخوردارند. یافته‌های تحقیق نشان داده است که بین فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تنبیدگی (استرس) شغلی به ترتیب ارتباط معنی داری از نوع مثبت و منفی وجود دارد. همچنین بین فرهنگ سازمانی و هر یک از ابعاد سه گانه باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به تکلیف کارکنان آن دانشگاه رابطه‌ی مثبت و معنی داری وجود دارد. بین فرهنگ سازمانی و هر یک از ابعاد عملکرد کاری و تصمیم گیری کاری رابطه منفی و نیز با هر یک از ابعاد تراکم کاری، زمینه سازمانی ارتباط منفی دارد. بین خودکارآمدی کارکنان و هر یک از ابعاد هشتگانه خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد و در نهایت بین استرس شغلی کارکنان و ابعاد هشت گانه خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری رابطه منفی وجود دارد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که ایجاد فرهنگ سازمانی قوی و خرده ارزش های مناسب سازمانی در دانشگاه فرهنگیان منجر به افزایش خودکارآمدی کارکنان و کاهش استرس شغلی آنها خواهد شد.

کلید واژه ها: فرهنگ سازمانی، خودکارآمدی، استرس شغلی، دانشگاه فرهنگیان، بهره وری و بازدهی

۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال a.kohkan.1993@gmail.com

۲- دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه خوارزمی تهران erfansh78@yahoo.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید رجایی تهران a.kar.1391@chmail.com

مقدمه

فرهنگ سازمانی موضوعی است که به تازگی در دانش مدیریت و در قلمرو رفتار سازمانی راه یافته است. به دنبال نظریات و تحقیقات جدید در مدیریت، فرهنگ سازمانی دارای اهمیت روزافزونی شده و یکی از مباحث اصلی و کانونی مدیریت را تشکیل داده است. جمعیت‌شناسان، جامعه‌شناسان و اخیراً روان‌شناسان و حتی اقتصاددانان توجه خاصی به این مبحث نو و مهم در مدیریت مبذول داشته و در شناسایی نقش و اهمیت آن نظریه‌ها و تحقیقات زیادی را به وجود آورده و در حل مسائل و مشکلات مدیریت به کار گرفته‌اند. با بررسی که توسط گروهی از اندیشمندان علم مدیریت به عمل آمده فرهنگ سازمانی به عنوان یکی از مؤثرترین عوامل پیشرفت و توسعه شناخته شده است. به طوری که بسیاری از پژوهشگران معتقدند که موفقیت کشورها در صنعت و مدیریت یکی از علل مهم توجه آنها به فرهنگ سازمانی است و از عواملی که تحت تاثیر فرهنگ سازمانی می‌باشد خودکارآمدی افراد و نیز تبیینگی و استرس شغلی است. فرهنگ سازمانی به عنوان مجموعه‌ای از باورها و ارزش‌های مشترک بر رفتار و اندیشه اعضای سازمان اثر می‌گذارد و می‌توان نقطه شروعی برای حرکت و پویایی و یا مانعی در راه پیشرفت به شمار آید. فرهنگ سازمانی از اساسی‌ترین زمینه‌های تغییر و تحول در سازمان است نظر به اینکه برنامه‌های جدید تحول بیشتر به تحول بنیادی سازمانی نگاه می‌کند از این‌رو هدف این برنامه‌ها تغییر و تحول فرهنگ سازمان به عنوان زیربنا به بستر تحول است.

نتایج مطالعات محققانی چون ادگار شاین، اوچی، پیترز، واترمن و دیگران به اهمیت توجه به عامل فرهنگ سازمانی در این زمینه دلالت دارد، به طوری که فرهنگ سازمانی به عنوان عامل مؤثر در عملکرد سازمان در نظر گرفته شده است. پژوهشگران و محققان در زمینه تاثیر فرهنگ سازمانی بر عملکرد معتقد هستند که سازمانهایی که دارای فرهنگ قوی هستند، ارزشها و باورها و هنجارهای غالب از سوی تعداد زیادی از کارکنانشان حمایت می‌شود و به سرعت گسترش می‌یابد. در چنین سازمانهایی، افراد قادر هستند تا درباره آنچه انجام می‌دهند، احساس بهتری داشته باشند و امور را به نحو احسن انجام دهند (Davis, 2016). در نتیجه، وجود فرهنگ قوی عامل مثبتی در جهت عملکرد بهتر و بهره وری بیشتر می‌باشد. هر چه فرهنگ قوی تر باشد، تعداد بیشتری از کارکنان با اهداف سازمانی آشنا شده، ارزش‌های فرهنگی آن را پذیرفته و نسبت به آن احساس مسئولیت و تعهد میکنند. در چنین وضعیتی، رضایت کارکنان افزایش می‌یابد. رضایت کارکنان نیز همراه با مدیریت قوی به بهبود روحیه و انگیزش و علاقه کارکنان منجر شده و در عملکرد و بهره وری تأثیر می‌گذارد. بهره‌وری هم از لحاظ بینش و هم از لحاظ عملکردی جنبه های قوی دارد. مثلاً اگر بهره‌وری را یک بینش فکری بدانیم، در آن صورت به عنوان یک ارزش و فرهنگ در مجموعه ارزش‌های سازمانی مطرح می‌شود و بهبود آن در توسعه اقتصادی، کاهش تورم و افزایش سطح رفاه جامعه تأثیرات زیادی دارد (Jossy, 2007).

سازمانهایی که دارای فرهنگ قوی هستند، ارزشها و باورها و هنجارهای غالب از سوی تعداد زیادی از کارکنانشان حمایت می‌شود و به سرعت گسترش می‌یابد. در چنین سازمانهایی، افراد قادر هستند تا درباره آنچه انجام می‌دهند، احساس بهتری داشته باشند و امور را به نحو احسن انجام دهند (Schein, 2004 و سهرابی، ۱۳۹۴، ۱۲۷).

در نتیجه، وجود فرهنگ قوی عامل مثبتی در جهت عملکرد بهتر و بهره وری بیشتر می‌باشد. هر چه فرهنگ قوی تر باشد، تعداد بیشتری از کارکنان با اهداف سازمانی آشنا شده، ارزش‌های فرهنگی آن را پذیرفته و نسبت به آن احساس مسؤولیت و تعهد می‌کنند.

در چنین وضعیتی، رضایت کارکنان افزایش می‌یابد. رضایت کارکنان نیز همراه با مدیریت قوی به بهبود روحیه و انگیزش و علاقه کارکنان منجر شده و در عملکرد و بهره‌وری تأثیر می‌گذارد.

تراس و همکاران (۲۰۰۴) اشتیاق شغلی را حاصل ایجاد فرصت برای کارکنان در برقراری ارتباط با همکاران و مدیران خود می‌دانند. آنچه برای ایجاد اشتیاق ضرورت دارد آغاز و حفظ چرخه‌های سود و منفعت (اعم از مالی-غیرمالی) سازمانی می‌باشد. این چرخه چرخه‌هایی رو به ترقی اند که بوسیله منابع شغلی و منابع فردی (باورهای خودکارآمدی) جرقه خورده و می‌توانند باعث بروز نتایج مثبت گوناگون از راه اشتیاق کاری شوند (Nathan, 2014, 37).

باورهای خودکارآمدی مؤلفه‌ای مهم در فرهنگ سازمانی به شمار می‌روند. خودکارآمدی در واقع یک ساختار شناختی است که در هر کاری و از جمله کار و حرفة به عنوان یک واسطه بین ویژگی‌ها، نگرش، دیدگاه و تبدیل آنها به رفتار و عمل ایفای نقش می‌کنند (Schwarzer, 2014, 61).

خودکارآمدی از اوایل دوران کودکی و زمانی که کودک با تجربیات، وظایف و شرایط مختلف برخورد می‌کند شکل می‌گیرد. اما تحول آن نه تنها در دوران جوانی خاتمه نمی‌یابد، بلکه در طول زندگی، همچنان که افراد به مهارت‌ها و تجربه‌های جدیدی دست می‌یابند، ادامه می‌یابد (قاسم و حسین چاری، ۱۳۹۱، ص ۶۱-۷۱)، بنابراین خودکارآمدی، اعتقاد فرد به توانایی خود جهت موفق شدن در یک وضعیت خاص است. این اعتقاد، عامل تعیین‌کننده چگونگی تفکر، رفتار و احساس افراد است. امروزه، خودکارآمدی به یکی از حوزه‌های پژوهشی گسترده در روان‌شناسی مبدل شده است. خودکارآمدی می‌تواند بر حالت‌های روانی، رفتارها و انگیزه‌ها تأثیر داشته باشد (Babaei-Menghari ET AL. 2016, p. 63-69).

ایجاد اعتقاد به فرهنگ مناسب و هنجارهای سازمانی و بالطبع مدیریت قوی و کارآمد در ایجاد انگیزه در کارکنان باعث افزایش خودکارآمدی هر چه بیشتر کارکنان سازمانی-دانشگاهی و خودکار شدن سیستم شغلی و آموزش در آن مقطع می‌گردد. بنابراین برای سنجش و ارزیابی میزان خودکارآمدی و عملکرد خودکار پرسنل باید تحقیقاتی در بین جوامع سازمانی و حتی دانشگاهی صورت گیرد تا بر اساس آن بتوان ارزیابی و برنامه‌ریزی مناسب انجام داد.

فقدان یا نقصان در خودکارآمدی در بین افراد خود معاوی دارد که می‌تواند زنجیروار بر نتایج عملکرد افراد مرتبط با آنها تاثیر منفی گذارد. افرادی که از خودکارآمدی کمتری برای انجام یک کار برخوردارند، ممکن است از انجام آن خودداری کنند؛ افرادی که توانایی‌های خود را باور دارند احتمالاً در آن فعالیتها شرکت خواهند کرد.

کارکنان خودکاراًمد به ویژه هنگام مواجهه با مشکلات، بیشتر از افرادی که به قابلیتهای خود تردید دارند، از خود سخت‌کوشی و پشتکار نشان می‌دهند. افراد اطلاعات لازم برای ارزیابی خودکارآمدی شان را از عملکرد واقعی خویش، تجارب دست اول (و دست دوم)، اشکال مختلف مقاعدسازی و علائم فیزیولوژیک کسب می‌کنند. خودکارآمدی اندکی به خودپنداره ویژه یک تکلیف و ادراک فرد از کارآمدی شباهت دارد، توجه داشته باشند (شهرآرای، ۱۳۹۰، ص ۱۳).

فرهنگ سازمانی بر استرس شغلی نیز تاثیرگذار است. در حقیقت شغل افراد یکی از دلایل تندگی در زندگی آنهاست. شغل برای هر فرد به عنوان عامل تشکیل دهنده هویت اجتماعی، منبع تامین نیازهای زندگی و تشکیل دهنده روابط اجتماعی محسوب می‌شود و از منابع مهم تندگی بشمار می‌آید (رحمانی و همکاران، ۲۰۱۰). فرهنگ سازمانی می‌تواند نقطه شروعی برای حرکت و پویایی و یا مانعی در راه پیشرفت به شمار آید.

اکسی^۴ و همکاران در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین پاییندی به ارزش‌ها و استرس شغلی رابطه منفی وجود دارد. کارکنان سنتی شاغل در سازمان‌های مورد مطالعه آنان، از آن جا که پاییندی بیشتری به ارزش‌ها از خود نشان می‌دادند از استرس کمتری برخوردار بودند (Xie et al. 2008: 831-48). فشارهای روانی ناشی از شغل از جمله استرس‌هایی هستند که اگر بیش از حد باشند، می‌توانند وی را به مخاطره اندازند، موجب کاهش کیفیت کار فرد گردند و سلامت روان وی را به خطر اندازند (رحمانی و همکاران، ۲۰۱۰).

در این مقاله محقق بر آن بوده تا به بررسی رابطه فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تندگی شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان در شهر تهران بپردازد. بنابراین این سوالات مطرح می‌شود که چه ارتباطی بین فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تندگی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد؟ بین فرهنگ سازمانی دانشگاه فرهنگیان و ابعاد سه گانه خودکارآمدی (باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به تکلیف) کارکنان آن دانشگاه چه رابطه‌ای وجود دارد؟ بین فرهنگ سازمانی و ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم‌گیری کاری) کارکنان آن دانشگاه چه رابطه‌ای وجود دارد؟ بین خودکارآمدی کارکنان و ابعاد هشتگانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره اورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان چه رابطه‌ای وجود دارد؟ بین استرس شغلی کارکنان و ابعاد هشتگانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره اورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان چه رابطه‌ای وجود دارد؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

خودکارآمدی متغیری مرتبط با ارزش‌ها و فرهنگ‌های سازمانی متعهدساز و تواناکننده می‌باشد. خودکارآمدی و عوامل مؤثر بر آن سال هاست که در کانون توجه روانشناسان سازمانی، آموزشی و دیگر کارشناسان جای دارد. خودکارآمدی را اولین بار آبروت بندورا در سال ۱۹۷۷ طرح کرد (رایس و دلو^۵، ۲۰۰۲، ص ۱۹۲). بر مبنای تئوری خودکارآمدی از مدل بندورا، "بین خود درک شده و رفتارهای مقابله‌ای فرد ارتباط وجود دارد". به بیان دیگر، خودکارآمدی، درجه‌ای از تسلط خود درباره توانایی خود برای انجام‌دادن فعالیت‌های خاص است (رایس و دلو، ۲۰۰۲، ص ۱۹۳).

⁴ Xie et al.

⁵ Rice, K.G., & Dellow, J.P.

تئوری خودکارآمدی در حیطه‌های مختلف آموزش بهداشت شامل ترک سیگار، کنترل درد، مشکلات تغذیه‌ای و تعیت از توصیه‌های رژیم‌های غذایی کاربرد دارد. چون خودکارآمدی یک اصل است که بین آگاهی و عمل ارتباط برقرار می‌کند، در واقع خودکارآمدی مستقیماً بر انتخاب رفتار و نوع ارزش و هنجار، زمان و شرایط انجام‌دادن رفتار هنجاری یا یک وظیفه خاص تأثیر دارد. طبق نظر بندورا سطوح ادراک خودکارآمدی افراد تعیین کننده احتمال شروع به انجام‌دادن یک کار و میزان تلاش و پاشاری در انجام آن کار است. بنابراین نظر بندورا (بندورا و لوک^۶، ۲۰۰۳، ص ۸۸) باورهای خودکارآمدی کنش‌وری‌های آدمی را بوسیله فرایند‌های چهارگانه، شناختی^۷، انگیزشی^۸، عاطفی^۹ و گزینشی^{۱۰} (تصمیم‌گیری) تنظیم می‌کنند. این فرایند‌های متفاوت در جریان و روند تنظیم کنش‌وری‌های آدمی به صورت وحدت یافته، یکپارچه و هماهنگ عمل می‌کنند (نیاکرویی، ۱۳۸۲، ص ۳۴).

برداشت انسان از کارآمدی خود از طریق انتخاب فعالیت‌های متناسب با فرهنگ محیط و ارزش‌های مورد قبول پیرامونی، میزان تلاشی است که برای یک موقعیت صرف می‌کند. الگوی فکری و واکنش‌های هیجانی- ارزشی افراد در هنگام انجام‌دادن یک فعالیت بر عملکرد فرد تأثیر می‌گذارد. پژوهش‌ها نشان داده است که افرادی که خود را کاملاً کارآمد می‌دانند تفکر و احساساتی دارند که متفاوت از تفکر و احساسات افرادی است که خودشان را ناتوان می‌بینند که این تفکر و احساس توانایی با نوع فرهنگی که در آن افراد دخیل هستند ارتباط مستقیمی دارد. این افراد به جای اینکه آینده خود را فقط پیشگویی کنند مهارت خوبی از مدیریت در امور داشته و آینده خود و افراد وابسته به خود را شخصاً می‌سازند (پروین، ۱۳۷۴، ص ۶۱).

به نظر بندورا کسانی که خودکارآمدی بالایی دارند، هدف‌های چالش برانگیζتر و بالاتری را بر می‌گرینند، فرهنگ آموزشی و راهبردهای یادگیری سودمندتری را به کار می‌برند و سرانجام کارکردشان در کار بهتر است (بندورا^{۱۱}، ۲۰۰۳؛ به نقل از کریم‌زاده و محسنی، ۱۳۸۵، ص ۳۶).

فسار روانی، تینیدگی یا استرس به معنی فشار و نیرو است و هر محركی که در انسان ایجاد تنش کند، استرس زا یا عامل تینیدگی است. استرس یک فشار روانی و احساسی بیش از حد تحمل فرد است. در واقع استرس زمانی ایجاد می‌شود که ما نتوانیم با فشارهای کوچک کنار بیاییم. استرس در افراد مختلف متفاوت است، ممکن است عاملی برای فردی ایجاد استرس کند ولی در فرد دیگر، به هیچ عنوان استرس ایجاد نکند. تینیدگی واکنشی است که در فرد در اثر حضور عامل دیگری به وجود می‌آید و قوای فرد را برای روبرو شدن با آن بسیج می‌کند و ارگانیزم (یا موجود زنده) حالت آماده باش پیدا می‌کند. فرسودگی شغلی کاهش قدرت سازگاری فرد با عوامل فشارزا و نشانگانی مرکب از خستگی جسمی و عاطفی است که به ایجاد خود پنداره و نگرش منفی و فقدان احساس ارتباط با مراجعان به هنگام انجام وظیفه، منجر می‌شود می‌نامند. از جمله عواملی که باعث فرسودگی در کار و شغل می‌گردد می‌توان به استرس و اثرات آن در محیط کسب و کار اشاره نمود. استرس‌های شغلی به عنوان یکی از عمده‌ترین منابع استرس در زندگی بسیاری از افراد می‌تواند موجب بروز واکنش‌هایی چون اضطراب، بی قراری، بیزاری از کار و بیماری شوند، که

⁶ Bandura, A. & Locke, E.A

⁷ Cognitive

⁸ motivational

⁹ emotional

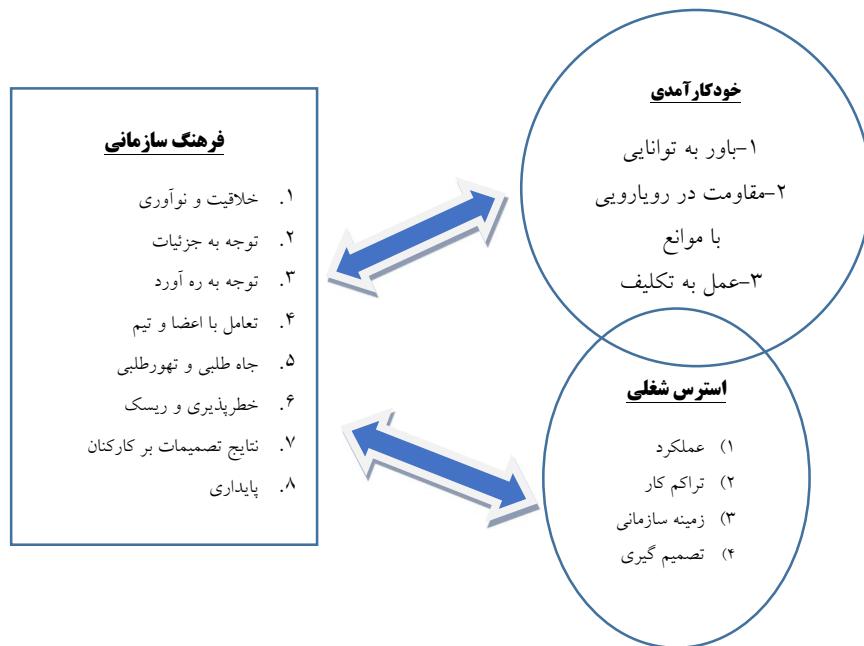
¹⁰ selective

¹¹ -Bandura

معمول ترین عکس العمل‌های مشاهده شده در برابر استرس محسوب می‌شوند. در هر حال اضطراب معمولاً منجر به انجام اعمالی جهت کاهش یا رفع تهدید می‌شود. کار در محیط‌های پراسترس موجب قطع ارتباطات و مناسبت‌های انسانی و وقوع اشتباه‌های کاری و درگیری‌های مکرر با سایر همکاران و سرپرستان می‌شود. ادامه این روند موجب تسریع فرسودگی شغلی می‌شود. نهایتاً به ترک حرفه می‌انجامد (فقیه، ۱۳۷۷).

غلامرضا بردار (۱۳۹۵) در تحقیق خود با عنوان "رابطه فرهنگ سازمانی و بهره‌وری نیروی انسانی در صنعت بیمه" می‌نویسد که نتایج دلالت بر آن دارد که بین فرهنگ سازمانی و بهره‌وری مدیران این شرکت‌ها و نیز بین ابعاد خلاقیت، حمایت، انسجام و یکپارچگی، کنترل، هویت، سیستم پاداش، سازش با پدیده‌های تعارض و الگوهای ارتباطی با بهره‌وری، همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. محمدمهری بابائی منقاری (۱۳۹۵) در مقاله‌ای با عنوان "رابطه ساده و چندگانه بین راهبردهای یادگیری، خودکارآمدی با مدیریت زمان و مکان مطالعه دانش آموزان متوسطه" هدف پژوهش را بررسی رابطه بین راهبردهای یادگیری و خودکارآمدی با مدیریت زمان و مکان دانش آموزان متوسطه مطرح ساخت. نتایج کار ایشان نشان داد که بین راهبردهای یادگیری، خودکارآمدی با مدیریت زمان و مکان دانش آموزان رابطه وجود دارد. تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که سازماندهی، بسط معنایی، خودتنظیمی و خودکارآمدی مدیریت زمان و مکان مطالعه دانش آموزان را پیش‌بینی می‌کنند (به ترتیب با $0/17$ ، $0/39$ ، $0/224$ و $-0/178$). اما سهم بقیه متغیرها در پیش‌بینی مدیریت زمان و مکان مطالعه دانش آموزان معنی دار نبود. علیرضا عابدی (۱۳۹۴) در پایان نامه خود با عنوان رابطه بین فرهنگ سازمانی و بهره‌وری نیروی انسانی اداره اوقاف استان آذربایجان غربی می‌نویسد: عوامل درون سازمانی مانند فرهنگ کار، فرهنگ سازمانی، انتخاب درست کارکنان، انگیزش کارکنان، بهداشت روانی، رهبری اثربخش و عوامل دیگر، به عنوان عوامل اساسی به تنهایی ما را به هدف نهایی سازمان که افزایش بهره وری است، نمی‌رسانند؛ بلکه این عوامل را به صورت سیستمی باید مورد توجه، و ارتباط متقابل آنها را با یکدیگر مورد بررسی قرار داد. دیویس (۲۰۱۶) در پژوهشی با هدف بررسی رابطه بین فرهنگ سازمانی و خلاقیت نشان داد هرچه نمره فرهنگ سازمانی بالاتر باشد میزان خلاقیت کارکنان نیز بیشتر می‌باشد و در بین شاخص‌های فرهنگ سازمانی انطباق پذیری نسبت به دیگر شاخص‌ها از نمره میانگین بالاتری برخوردار است. دورتی (۲۰۱۴) در پژوهش خود در حوزه دانشگاهی درباره فرهنگ سازمانی می‌نویسد: دانشگاه‌هایی که از نظر تحقیق خلاق هستند، فرهنگ سازمانی قوی دارند و اعضای هیات علمی در جهت تدوین حوزه‌های تحقیق حمایت می‌کنند و متناسب با حجم و اندازه سازمان خود، کارهای علمی و انتشاراتی بیشتری تولید می‌کنند.

با توجه به پیشینه و مبانی نظری که در بالا مطرح شد و بر اساس ابزارهای موجود، مدل تحقیق بصورت زیر بدست آمده است:

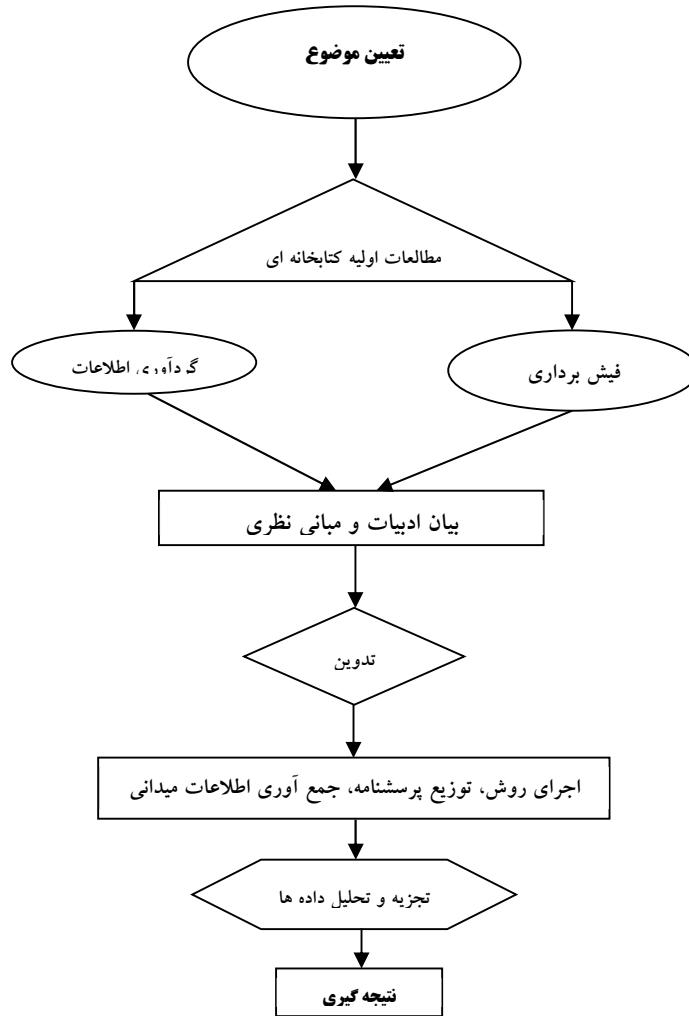

شکل ۱: مدل مفهومی قابل بررسی در تحقیق (استرس شغلی کاهن ۱۹۶۴، فرهنگ سازمانی رابینز ۱۹۹۸، ابعاد خودکارآمدی: البرت بندورا ۱۹۹۲).

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر با توجه به ماهیت پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی می‌باشد. بر مبنای روش توصیفی محقق به دنبال چگونه بودن موضوع است و می‌خواهد بداند پدیده، متغیر، شیء یا مطلب چگونه است.

به عبارتی، این تحقیق وضع موجود را بررسی می‌کند و به توصیف منظم و نظام دار وضعیت فعلی آن می‌پردازد و ویژگی‌ها و صفات آن را مطالعه و در صورت لزوم ارتباط بین متغیرها را کنکاش می‌نماید. همچنین بر اساس روش تحلیلی به تفسیر اطلاعات و داده‌های میدانی می‌پردازد. برای سازماندهی عملیات این پژوهش گام‌های متعددی طی شده که در نمودار زیر نشان داده شده است.

شکل ۲: نمودار گام‌های فرایند تحقیق

جامعه آماری و حجم نمونه

جامعه آماری این پژوهش شامل مسئولین، مدیران و کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران و پردیس‌های مرتبط با آن شامل پردیس نسیبه تهران، پردیس شهید چمران تهران، پردیس زینبیه شهرستان‌های تهران (پیشوای) و پردیس شهید مفتح شهرستان‌های تهران (شهر ری) بود که تعداد آنها ۴۳۲ نفر برآورد شده است و طی پرسشنامه‌ای دخیل در پیمايش شدند.

تعداد نمونه آماری با توجه به جمعیت جامعه آماری با استفاده از فرمول کوکران محاسبه شد و نمونه گیری از جامعه آماری با استفاده از روش تصادفی ساده صورت گرفت:

$$n = \frac{N \times t^2 \times p \times q}{d^2 \times (N - 1) + t^2 \times p \times q}$$

$$t = \text{درصد خطای معیار ضریب اطمینان قابل قبول (۱/۹۶)} \quad N = \text{حجم جمعیت آماری (۴۳۲)} \quad n = \text{حجم نمونه}$$

$$q = \text{نسبتی از جمعیت دارای صفت معین (۰/۰۵)} \quad d = \text{درجه اطمینان یا دقت احتمالی مطلوب (۰/۰۵)}$$

بر اساس فرمول فوق تعداد نمونه آماری حدود ۲۰۳ نفر بدست آمد و با در نظر گرفتن چند درصد پرسشنامه‌های پرتی و یا جواب داده نشده توسط افراد نمونه مورد مطالعه، ۲۱۰ پرسشنامه بین نمونه‌های مورد مطالعه توزیع و اطلاعات بدست آمده از آنها توسط نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد. در این تحقیق همه ۲۱۰ پرسشنامه توزیع شده بصورت جواب داده شده جمع آوری شده و بنابراین همه آنها در تحلیل مورد استفاده قرار گرفتند.

ابزار گردآوری و تحلیل اطلاعات

ابزار گردآوری پژوهش فیش برداری و پرسشنامه می‌باشد. برای گردآوری اطلاعات از سه پرسشنامه استاندارد استفاده گردید که به شرح زیر می‌باشند: ۱-پرسشنامه فرهنگ سازمانی رابینز (۱۹۹۸)، ۲-پرسشنامه خودکارآمدی البرت بندورا (۱۹۹۲) و ۳-پرسشنامه استرس شغلی کاهن (۱۹۶۴). برای تعیین اعتبار (روایی) پرسشنامه‌ها بین چند تن از استادان پخش شد و بعد از اظهار نظر، اصلاحات مورد نیاز در پرسشنامه اعمال شد.

برای بررسی پایایی پرسشنامه‌ها، ضریب آلفای کرونباخ مورد استفاده قرار گرفت. هر چه درصد محاسبه شده از این روش به ۱۰۰٪ نزدیکتر باشد، بیانگر قابلیت اعتماد بیشتر پرسشنامه (از نظر ارتباط درونی بخش‌های آن) است که برای پرسشنامه‌های مذکور بیشتر از ۷۱٪ بدست آمد.

محقق جزئیات مربوط به مسئله را با بکارگیری ابزار پرسشنامه و مصاحبه از کارشناسان و خبرگان مربوطه بر اساس پرسشنامه‌ی استاندارد تحقیق خود با گزاره‌های کلی ارتباط داده و با تفسیر و تحلیل آماری از داده‌های خام توسط نرم افزار spss به نتیجه گیری پرداخت. پس از جمع آوری پرسشنامه‌ها، اطلاعات حاصله تلخیص و طبقه‌بندی شد، سپس برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع آوری شده از روش‌های آماری آزمون کولموگروف اسمیرنوف و آزمون همبستگی پیرسون استفاده گردید.

بحث و نتایج

در این تحقیق تحلیل داده‌ها بر مبنای اطلاعات و داده‌های خامی است که بوسیله ابزار پرسشنامه با توزیع آنها در میان جامعه آماری و گردآوری پاسخ‌ها و بکارگیری نرم‌افزار تحلیل آماری صورت گرفته است. برای تحلیل داده‌ها یک فرضیه اصلی و چهار فرضیه فرعی بصورت زیر چارچوب بندی شده‌اند:

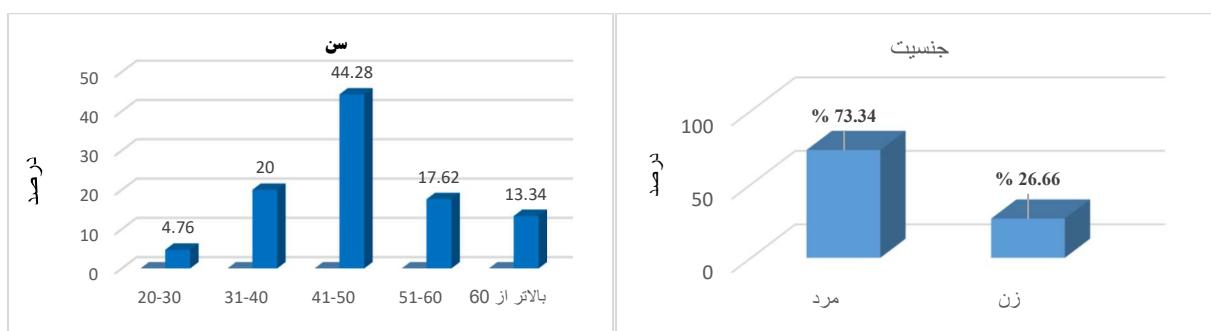
فرضیه اصلی: بین فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تنیدگی (استرس) شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران ارتباط معنی داری وجود دارد.

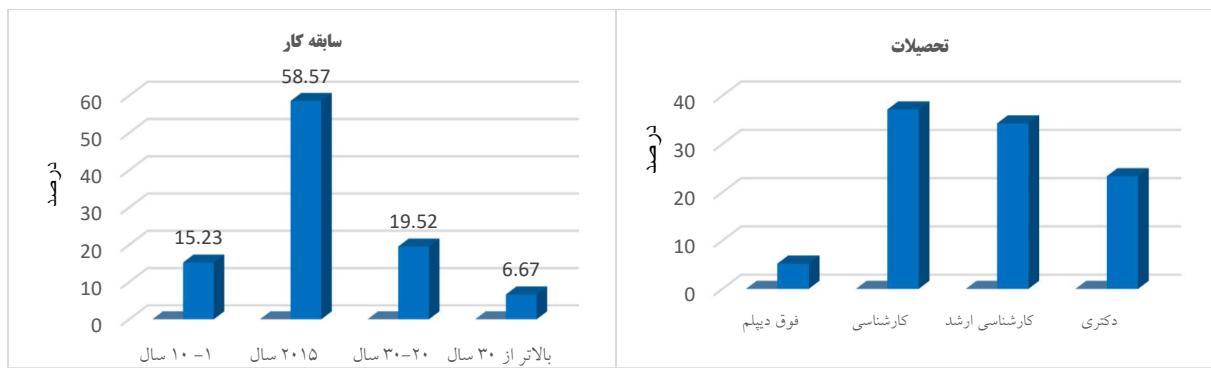
فرضیات فرعی: ۱- بین فرهنگ سازمانی دانشگاه فرهنگیان و ابعاد سه گانه خودکارآمدی (باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به تکلیف) کارکنان آن دانشگاه رابطه وجود دارد. ۲- بین فرهنگ سازمانی و ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم گیری کاری) کارکنان آن دانشگاه رابطه وجود دارد. ۳- بین خودکارآمدی کارکنان و ابعاد هشت‌گانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهور طلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد. ۴- بین استرس شغلی کارکنان و ابعاد هشت‌گانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهور طلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد.

اما قبل از پردازش داده‌ها و تحلیل فرضیات فوق ابتدا آمار توصیفی نمونه‌ها صورت گرفته است که در زیر آمده‌اند:

آمار توصیفی (توصیف جمعیت نمونه‌ها)

ویژگی جمعیت نمونه‌ها بر اساس نمودارهای مختلف تشریح شده‌اند که در زیر آمده‌اند:

شکل ۳: نمودارهای ویژگی های جمعیت شناختی نمونه ها

همان‌طوری که در شکل بالا نشان داده شده است بیشترین تعداد پاسخگویان را مردان با ۷۳.۳۴ درصد و کمترین را زنان ۲۶.۶۶ درصد از پاسخگویان را تشکیل داده اند.

از نظر سن نیز ۴.۷۶ درصد افراد بین ۲۰ تا ۳۰ سال، ۲۰ درصد پاسخ‌دهندگان در فاصله سنی ۳۱ تا ۴۰ سال، ۴۴.۲۸ درصد ۴۱ تا ۵۰ سال، ۱۷.۶۲ درصد ۵۱ تا ۶۰ سال و ۱۳.۳۴ درصد پاسخ‌دهندگان بیشتر از ۶۰ سال داشته‌اند. از نظر میزان تحصیلات ۵.۲۳ درصد افراد فوق دیپلم و سایر، ۳۷.۱۴ درصد دارای مدرک کارشناسی، ۳۴.۲۸ درصد کارشناسی ارشد و ۲۳.۳۳ درصد دارای مدرک دکتری بوده‌اند و در نهایت از نظر سابقه کاری ۱۵.۲۳ درصد پاسخ‌دهندگان ۱ تا ۱۰ سال، ۵۸.۵۷ بین ۱۰ تا ۲۰ سال و ۱۹.۵۲ درصد بین ۲۰ تا ۳۰ سال و ۶.۶۷ بیشتر از ۳۰ سال سابقه داشته‌اند.

وضعیت متغیرها

نتایج حاصل از تحلیل شاخص‌های توصیفی در جداول ۱، ۲ و ۳ ارائه شده است. از آنجا که برای پاسخگویی به سوالات تحقیق از طیف ۵ سطحی لیکرت استفاده شده است، مقادیر میانگین در بازه ۱ تا ۵ قرار می‌گیرد. انحراف معیار نیز نشان‌دهنده نحوه پراکندگی مقادیر یک متغیر حول میانگین آن متغیر است.

جدول ۱: خلاصه وضعیت متغیر فرهنگ سازمانی

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	کمترین مقدار	بیشترین مقدار
خلاقیت و نوآوری	۲۱۰	۳.۴۴	۱.۱۵	۱.۰۰	۵.۰۰
توجه به جزئیات	۲۱۰	۳.۴۳	۱.۱۴	۱.۰۰	۵.۰۰
توجه به ره آورد	۲۱۰	۳.۵۷	۱.۱۰	۱.۰۰	۵.۰۰

۵.۰۰	۱.۰۰	۱.۱۱	۳.۴۶	۲۱۰	تعامل با اعضاء تیم
۵.۰۰	۱.۰۰	۱.۱۳	۳.۴۸	۲۱۰	جاه طلبی و تھور طلبی
۵.۰۰	۱.۰۰	۱.۱۲	۳.۵۲	۲۱۰	خطر پذیری و ریسک
۵.۰۰	۱.۰۰	۱.۱۰	۳.۵۵	۲۱۰	نتایج تصمیمات بر کارکنان
۵.۰۰	۱.۰۰	۱.۱۵	۳.۴۲	۲۱۰	پایداری
۵.۰۰	۱.۰۰	۱.۱۳	۳.۴۷	۲۱۰	کلی

جدول ۲: خلاصه وضعیت متغیر خودکارآمدی

متغیرها	نعداد	میانگین	انحراف معیار	کمترین مقدار	بیشترین مقدار
باور به توانایی	۲۱۰	۳.۴۳	۱.۱۳	۱.۰۰	۵.۰۰
مقاومت در رویارویی با مولانع	۲۱۰	۳.۴۲	۱.۱۲	۱.۰۰	۵.۰۰
عمل به تکلیف	۲۱۰	۳.۳۱	۱.۱۰	۱.۰۰	۵.۰۰
کلی	۲۱۰	۳.۳۸	۱.۱۲	۱.۰۰	۵.۰۰

جدول ۳: خلاصه وضعیت متغیر استرس یا تنیدگی شغلی

متغیرها	نعداد	میانگین	انحراف معیار	کمترین مقدار	بیشترین مقدار
عملکرد	۲۱۰	۳.۴۳	۱.۱۳	۱.۰۰	۵.۰۰
تراکم کار	۲۱۰	۳.۴۲	۱.۱۲	۱.۰۰	۵.۰۰
زمینه سازمانی	۲۱۰	۳.۳۱	۱.۱۰	۱.۰۰	۵.۰۰
تصمیم‌گیری	۲۱۰	۳.۴۰	۱.۱۱	۱.۰۰	۵.۰۰
کلی	۲۱۰	۳.۳۸	۱.۱۲	۱.۰۰	۵.۰۰

در این قسمت به بررسی و تحلیل وضعیت متغیرهای تحقیق پرداخته شد. در واقع هدف از این امر تعیین وضعیت ادراکی جامعه از متغیرها می‌باشد. به دلیل استفاده از طیف ۵ سطحی لیکرت در پاسخگویی به سوالات پرسشنامه، عدد ۳ به عنوان عدد وسط یا ممتنع تلقی شده و فرض صفر به این صورت خواهد بود که میانگین مقادیر بدست آمده در نتیجه پاسخ‌ها، از میانگین فرضی آزمون (عدد ۳) کمتر و وضعیت ادراکی جامعه از آن متغیر نامطلوب است. زیرا پاسخ‌های آن حول میانگین بوده و به عدد خاصی

تمایل ندارد. نتایج آماری نشان می‌دهد که میانگین پاسخ به متغیرها در مقایسه با مقیاس سنجش بالاتر از حد متوسط است، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که وضعیت ادراکی جامعه از متغیرهای تحقیق در حد مطلوبی قرار دارد.

پیش از آنکه روابط بین متغیرها را آزمون کنیم لازم است تا نرمال بودن متغیرها را بررسی کنیم. یکی از روش‌های بررسی ادعای نرمال بودن توزیع متغیر استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف است. نتایج این آزمون در جدول ۴ ارائه شده است. فرضیه‌ای که در این مرحله مطرح می‌شود بدین صورت است:

فرضیه صفر: متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال هستند.

فرضیه یک: متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال نیستند.

جدول ۴: نتایج آزمون توزیع کولموگروف-اسمیرنوف

آماره	سطح معنی داری	تعداد	متغیر
۳.۲۲	۰.۱۰۱	۲۱۰	فرهنگ سازمانی
۳.۲۹	۰.۰۷۱	۲۱۰	خودکارآمدی
۳.۲۶	۰.۰۸۹	۲۱۰	استرس شغلی

نتایج این آزمون سطح معناداری متغیرهای این پژوهش را بیشتر از ۰/۰۵ نشان می‌دهد پس با احتمال ۰/۹۵ می‌توانیم بپذیریم که متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال هستند.

آزمون فرضیه‌ها

فرضیه اصلی: بین فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تنیدگی (استرس) شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران ارتباط معنی داری وجود دارد.

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \rho = 0 \\ H_1: \rho \neq 0 \end{array} \right. \quad \text{فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تنیدگی (استرس) شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران رابطه ندارد.}$$

جدول ۵: ضریب همبستگی بین فرهنگ سازمانی و خودکارآمدی و تنیدگی شغلی

نتایج	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری	متغیر ۲	متغیر ۱
رابطه مثبت دارد	۰.۷۶۶	***	خودکارآمدی	فرهنگ سازمانی
رابطه منفی دارد	-۰.۶۹۳	***	تنیدگی شغلی	فرهنگ سازمانی

با توجه به خروجی SPSS، ضریب همبستگی پرسون برای دو متغیر فرهنگ سازمانی و خودکارآمدی ۰/۷۶۶ می‌باشد مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد. لذا میان این دو متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این دو متغیر دارای علامت مثبت می‌باشد بنابراین می‌توان گفت رابطه مثبت و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و خودکارآمدی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

همچنین ضریب همبستگی پرسون برای دو متغیر فرهنگ سازمانی و تنیدگی شغلی -۰/۶۹۳ می‌باشد مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد. لذا میان این دو متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این دو متغیر دارای علامت منفی می‌باشد بنابراین می‌توان گفت رابطه منفی (غیرهم‌جهت) و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و استرس شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

فرضیات فرعی

فرضیه اول: بین فرهنگ سازمانی دانشگاه فرهنگیان و ابعاد سه گانه خودکارآمدی (باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به تکلیف) کارکنان آن دانشگاه رابطه وجود دارد.

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \rho = 0 \\ H_1: \rho \neq 0 \end{array} \right. \text{فرهنگ سازمانی دانشگاه فرهنگیان با (باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به تکلیف) رابطه ندارد.} \\ \left\{ \begin{array}{l} H_0: \rho = 0 \\ H_1: \rho \neq 0 \end{array} \right. \text{فرهنگ سازمانی دانشگاه فرهنگیان با (باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به تکلیف) رابطه دارد.}$$

جدول ۶: ضریب همبستگی بین فرهنگ سازمانی و ابعاد سه گانه خودکارآمدی (باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به تکلیف)

نتایج	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری	متغیر ۲	متغیر ۱
رابطه دارد	۰.۵۴۴	***	باور به توانایی	فرهنگ سازمانی

فرهنگ سازمانی	عمل به تکلیف	۰...	رویارویی با موانع	رابطه دارد
فرهنگ سازمانی	...	۰.۵۹۷	...	رابطه دارد

با توجه به خروجی، ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرها فرهنگ سازمانی و باور به توانایی 0.544 می‌باشد مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از 0.05 می‌باشد. لذا میان این دو متغیر در سطح اطمینان 95 درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این دو متغیر دارای علامت مثبت می‌باشد بنابراین می‌توان گفت رابطه مثبت و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و باور به توانایی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرهای فرهنگ سازمانی و مقاومت در رویارویی با موانع 0.617 می‌باشد، مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از 0.05 می‌باشد. لذا میان این دو متغیر در سطح اطمینان 95 درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این دو متغیر دارای علامت مثبت می‌باشد بنابراین می‌توان گفت رابطه مثبت و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و مقاومت در رویارویی با موانع کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرهای فرهنگ سازمانی و عمل به تکلیف 0.597 می‌باشد، مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از 0.05 می‌باشد. لذا میان این دو متغیر در سطح اطمینان 95 درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این دو متغیر دارای علامت مثبت می‌باشد بنابراین می‌توان گفت رابطه مثبت و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و عمل به تکلیف کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

فرضیه دوم: بین فرهنگ سازمانی و ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم گیری کاری) کارکنان آن دانشگاه رابطه وجود دارد.

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \rho = 0 \text{ (فرهنگ سازمانی با ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم گیری کاری) رابطه ندارد.)} \\ H_1: \rho \neq 0 \text{ (فرهنگ سازمانی با ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم گیری کاری) رابطه دارد.)} \end{array} \right.$$

جدول ۷: ضریب همبستگی بین فرهنگ سازمانی با ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم گیری کاری)

متغیر ۱	متغیر ۲	سطح معنی‌داری	ضریب همبستگی	نتایج
فرهنگ سازمانی	عملکرد کاری	...	۰.۶۷۷	رابطه دارد
فرهنگ سازمانی	تراکم کاری	...	-۰.۵۶۱	رابطه دارد
فرهنگ سازمانی	زمینه سازمانی	...	-۰.۶۲۱	رابطه دارد
فرهنگ سازمانی	تصمیم‌گیری کاری	...	۰.۵۹۴	رابطه دارد

ضریب همبستگی پرسون برای متغیر فرهنگ سازمانی و متغیرهای عملکرد کاری و تصمیم گیری کاری به ترتیب 0.677 و 0.594 می‌باشد و مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از 0.05 می‌باشد. لذا میان متغیر فرهنگ سازمانی با هر یک از متغیرهای عملکرد کاری و تصمیم گیری کاری در سطح اطمینان 95 درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این آنها علامت مثبت می‌باشد، بنابراین می‌توان گفت رابطه مستقیم و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و عملکرد کاری و تصمیم گیری کاری کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی پرسون برای متغیر فرهنگ سازمانی و متغیرهای تراکم کاری و زمینه سازمانی به ترتیب -0.0561 و -0.0621 می‌باشد و مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از 0.05 می‌باشد. لذا میان متغیر فرهنگ سازمانی با هر یک از متغیرهای تراکم کاری و زمینه سازمانی در سطح اطمینان 95 درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این آنها علامت منفی می‌باشد، بنابراین می‌توان گفت رابطه معکوس و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و تراکم کاری و زمینه سازمانی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

فرضیه سوم: بین خودکارآمدی کارکنان و ابعاد هشت گانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضاء و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{خودکارآمدی با (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضاء و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه ندارد. } \\ H_0: \rho = 0 \\ \\ \text{خودکارآمدی با (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضاء و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه دارد. } \\ H_1: \rho \neq 0 \end{array} \right.$$

جدول ۸: ضریب همبستگی بین بین خودکارآمدی کارکنان و ابعاد هشت گانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضاء و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری)

نتایج	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری	متغیر ۲	متغیر ۱
رابطه دارد	۰.۷۵۸	۰.۰۰	خلاقیت و نوآوری	خودکارآمدی
رابطه دارد	۰.۵۸۸	۰.۰۰	توجه به جزئیات	خودکارآمدی
رابطه دارد	۰.۴۹۳	۰.۰۰	توجه به ره آورده	خودکارآمدی
رابطه دارد	۰.۶۰۵	۰.۰۰	تعامل با اعضاء و تیم	خودکارآمدی
رابطه دارد	۰.۶۲۸	۰.۰۰	جاه طلبی و تهورطلبی	خودکارآمدی

رابطه دارد	.۷۴۲	۰۰۰	خطرپذیری و ریسک	خودکارآمدی
رابطه دارد	.۶۳۱	۰۰۰	نتایج تصمیمات بر کارکنان	خودکارآمدی
رابطه دارد	.۷۱۶	۰۰۰	پایداری	خودکارآمدی

در جدول فوق ضریب همبستگی پرسون برای متغیر خودکارآمدی با هر یک از متغیرهای خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورد، تعامل با اعضاء و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری به ترتیب برابر با $.۷۵۸$, $.۷۰۵$, $.۴۹۳$, $.۵۸۸$, $.۶۰۵$, $.۶۲۸$, $.۷۲۲$, $.۶۳۱$, $.۷۱۶$ و $.۰۵$ می‌باشد مقدار عدد معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از $.۰۵$ می‌باشد. لذا میان متغیر خودکارآمدی یا هر یک از متغیرهای فوق در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین متغیر خودکارآمدی و هر یک از متغیرها دارای علامت مثبت می‌باشد، بنابراین می‌توان گفت با درجهاتی متفاوت رابطه مثبت و معنی‌داری بین خودکارآمدی با هر یک از متغیرهای خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورد، تعامل با اعضاء و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری در بین کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

فرضیه چهارم: بین استرس شغلی کارکنان و ابعاد هشتگانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورد، تعامل با اعضاء و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد.

استرس شغلی کارکنان با ابعاد هشتگانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورد، تعامل با اعضاء و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه ندارد. $H_0: \rho = 0$

استرس شغلی کارکنان با ابعاد هشتگانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورد، تعامل با اعضاء و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرهنگیان رابطه دارد. $H_1: \rho \neq 0$

جدول ۹: ضریب همبستگی بین استرس شغلی کارکنان و (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورد، تعامل با اعضاء و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری)

متغیر ۱	متغیر ۲	سطح معنی‌داری	ضریب همبستگی	نتایج
استرس شغلی	خلاقیت و نوآوری	۰۰۰	-.۷۲۱	رابطه دارد
استرس شغلی	توجه به جزئیات	۰۰۰	-.۶۸۸	رابطه دارد
استرس شغلی	توجه به ره آورد	۰۰۰	-.۵۹۳	رابطه دارد

رابطه دارد	-۰.۵۲۳	...	تعامل با اعضا و تیم	استرس شغلی
رابطه دارد	-۰.۴۸۷	...	جاه طلبی و تهورطلبی	استرس شغلی
رابطه دارد	-۰.۴۹۴	...	خطرپذیری و ریسک	استرس شغلی
رابطه دارد	-۰.۵۸۳	...	نتایج تصمیمات بر کارکنان	استرس شغلی
رابطه دارد	-۰.۵۷۹	...	پایداری	استرس شغلی

بر اساس اطلاعات جدول فوق ضریب همبستگی پیرسون برای متغیر استرس شغلی با هر یک از متغیرهای خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری به ترتیب برابر با -0.721 , -0.688 , -0.623 , -0.593 , -0.487 , -0.494 , -0.583 , -0.579 و -0.679 می‌باشد و مقدار عدد ۹۵ معنی‌داری مشاهده شده کوچکتر از 0.05 می‌باشد. لذا میان متغیر استرس شغلی یا هر یک از متغیرهای فوق در سطح اطمینان درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین متغیر استرس شغلی و هر یک از متغیرها دارای علامت منفی می‌باشد، بنابراین می‌توان گفت با درجاتی متفاوت رابطه معکوس و معنی‌داری بین استرس شغلی با هر یک از متغیرهای خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری در بین کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

نتیجه گیری

فرهنگ سازمانی پیش‌فرض‌های بنیادی درباره ارزش‌ها، باورها، هنجارها و نمادها است که به عضویت سازمان معنی می‌بخشد و به طور جمعی مورد قبول گروهی به عنوان راهنمای رفتارهای مورد انتظار است. در ریشه هر فرهنگ سازمانی مجموعه‌ای از ویژگی‌های محوری قرار دارد که اعضای سازمان به طور جمعی برای آنها ارزش قائل‌اند. فرهنگ سازمانی از اساسی ترین زمینه‌های تغییر و تحول است.

با توجه به اینکه امروزه سازمانها به دنبال جذب بهترین افراد با بالاترین استعداد برای به حداقل رساندن بهره وری می‌باشند باید افرادی را در سازمان پذیرنده که در مقایسه با دیگران از خودکارآمدی شغلی بالاتر و استرس شغلی کمتر و اعتقاد راسخ به درونی کردن ارزش‌های سازمانی برخوردار باشند. در این تحقیق نتایجی حاصل شده است که از تحلیل‌های آماری حاصل شده اند که در ادامه بیان شده‌اند.

با تحلیلی که روی داده‌های ناشی از اطلاعات خام بدست آمد، نشان داده شد که ضریب همبستگی پیرسون برای دو متغیر فرهنگ سازمانی و خودکارآمدی مثبت و درجهٔ مستقیم بود. لذا میان این دو متغیر رابطه معنی‌داری و مثبت وجود دارد. یعنی می‌توان گفت رابطه مثبت و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و خودکارآمدی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد و از طرفی

این ضریب برای دو متغیر فرهنگ سازمانی و تنیدگی شغلی منفی بوده است، بنابراین می‌توان گفت رابطه معکوس (غیرهم جهت) و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و استرس شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

همچنین ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرهای فرهنگ سازمانی در ارتباط با ابعاد خودکارآمدی یعنی باور به توانایی، مقاومت در رویارویی با موانع، عمل به تکلیف مثبت بوده اند و این می‌رساند که متغیر فرهنگ سازمانی ارتباط مستقیم، مثبت و معنی‌داری با هر یک از ابعاد خودکارآمدی در بین کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران دارد.

در ارتباط با رابطه ی فرهنگ سازمانی و ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم گیری کاری) نیز تحلیل‌ها نشان داده است که ضریب همبستگی پیرسون بین فرهنگ سازمانی و هر یک از متغیرهای عملکرد کاری و تصمیم گیری کاری مثبت بوده ولی با متغیرهای تراکم کاری و زمینه سازمانی منفی بدست آمده است و این می‌رساند که رابطه مستقیم و معنی‌داری بین فرهنگ سازمانی و عملکرد کاری و تصمیم گیری کاری کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد و لی رابطه بین فرهنگ سازمانی و تراکم کاری و زمینه سازمانی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران معکوس و معنی‌داری می‌باشد.

همچنین ضریب همبستگی پیرسون برای متغیر خودکارآمدی با هر یک از متغیرهای خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری که مولفه‌های فرهنگ سازمانی می‌باشند، دارای علامت مثبت می‌باشند، بنابراین می‌توان گفت با درجهاتی متفاوت رابطه مثبت و معنی‌داری بین خودکارآمدی با هر یک از متغیرهای مذکور در بین کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

و در نهایت بر اساس نتایج تحلیل‌ها ضریب همبستگی پیرسون بین استرس شغلی با هر یک از متغیرهای خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضا و تیم، جاهطلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری به عنوان مولفه‌های فرهنگ سازمانی دارای علامت منفی بود، بنابراین با درجهاتی متفاوت رابطه معکوس و معنی‌داری بین استرس شغلی با هر یک از متغیرهای فوق الذکر در بین کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران وجود دارد.

بنابراین می‌توان این ارتباطات را در جدول زیر خلاصه نمود:

جدول شماره ۱۰ - خلاصه نتایج پژوهش

نتیجه	نوع رابطه	متغیرها	فرضیه‌ها
تایید	مشبт و معنی دار	فرهنگ سازمانی - خودکارآمدی	بین فرهنگ سازمانی با خودکارآمدی و تنیدگی (استرس) شغلی کارکنان دانشگاه فرهنگیان شهر تهران ارتباط معنی‌داری وجود دارد.
تایید	منفی و معنی دار	فرهنگ سازمانی - استرس شغلی	
تایید	مشبт و معنی دار	فرهنگ سازمانی - باور به توانایی فرد	بین فرهنگ سازمانی دانشگاه فرهنگیان و ابعاد سه‌گانه خودکارآمدی (باور به توانایی فرد، مقاومت در رویارویی با موانع و عمل به

تایید	ثبت و معنی دار	فرهنگ سازمانی - مقاومت در رویارویی با موانع	تکلیف) کارکنان آن دانشگاه رابطه وجود دارد.
تایید	ثبت و معنی دار	فرهنگ سازمانی - عمل به تکلیف	
تایید	ثبت و معنی دار	فرهنگ سازمانی - عملکرد کاری	
تایید	منفی و معنی دار	فرهنگ سازمانی - تراکم کاری	بین فرهنگ سازمانی و ابعاد چهارگانه استرس شغلی (عملکرد کاری، تراکم کاری، زمینه سازمانی و تصمیم گیری کاری) کارکنان آن دانشگاه رابطه وجود دارد.
تایید	منفی و معنی دار	فرهنگ سازمانی - زمینه سازمانی	
تایید	ثبت و معنی دار	فرهنگ سازمانی - تصمیم گیری کاری	
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - خلاقیت و نوآوری	
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - توجه به جزئیات	بین خودکارآمدی کارکنان و ابعاد هشت گانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضاء و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرنگیان رابطه وجود دارد.
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - توجه به ره آورده	
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - تعامل با اعضاء و تیم	
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - جاه طلبی و تهورطلبی	
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - خطرپذیری و ریسک	
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - نتایج تصمیمات بر کارکنان	
تایید	ثبت و معنی دار	خودکارآمدی - پایداری	
تایید	منفی و معنی دار	استرس شغلی - خلاقیت و نوآوری	
تایید	منفی و معنی دار	استرس شغلی - توجه به جزئیات	بین استرس شغلی کارکنان و ابعاد هشتگانه فرهنگ سازمانی (خلاقیت و نوآوری، توجه به جزئیات، توجه به ره آورده، تعامل با اعضاء و تیم، جاه طلبی و تهورطلبی، خطرپذیری و ریسک، نتایج تصمیمات بر کارکنان و پایداری) دانشگاه فرنگیان رابطه وجود دارد.
تایید	منفی و معنی دار	استرس شغلی - تعامل با اعضاء و تیم	
تایید	منفی و معنی دار	استرس شغلی - جاه طلبی و تهورطلبی	
تایید	منفی و معنی دار	استرس شغلی - خطرپذیری و ریسک	
تایید	منفی و معنی دار	استرس شغلی - نتایج تصمیمات بر کارکنان	
تایید	منفی و معنی دار	استرس شغلی - پایداری	

References

Babaei-Menghari MM, Pasha R, Mohammadian M, Sabbagh A, Nematollah Ebrahimzadeh N (2016). The Modeling between Motivational strategies and Learning Strategies with Academic Achievement Under-graduate Students of NAJA military's Science University. *J. Sci. Today's World*, 2016, volume 5, issue 2, pages: 63-69

Bandura, A. & Locke, E.A. (2003) . Negative Self- efficacy and goal revisited. *Journal of Applied psychology*. 88(1): 87 – 89.

Davis. N (2016). Organizational culture and leadership: Analyznig. Their roles in hypocrisy and workplace aggression, Phd. the Claremoni graduate university.

Faqih, Nizamuddin (1994); Job Stress: Control, Control and Management, Journal: Academy of Sciences; Fifth year, summer - numbers 8 and 9

Karimzadeh, Mansoureh and Mohseni, Nikchehreh (2006); Investigating the Relationship between Academic Self-Efficacy and Academic Achievement in Second Year High School Students in Tehran. *Women's Studies*, 4 (2): 45-29.

Mathew, Jossy.(2007). The Relation ship Of Organizational Culture with Productivity and Quality. *Journal of Employee Relations*,VOL 29. NO 6

Nathan, R.M. (2014). Impact of Servant-Leadership on Employee Engagement and Workplace Productivity, Argosy University.

Niakrooy, Ali (2004); Investigating the relationship between general self-efficacy and mental health of third grade high school students in Babol. Master Thesis in General Psychology. Allameh Tabatabaei University.

Parvin, L., E. (1996); personality psychology. Translated by Parvin Kadivar and Mohammad Jafar Javadi, Tehran: Roshd.

Qasim, Marzieh; Hossein Chari, Massoud, (2012); Psychological resilience and external intrinsic motivation: The mediating role of self-efficacy. *Transformational Psychology: Iranian Psychology*, 1 (33) 61-71

Rahmani F, Behshid M, Zamanzadeh V, Rahmani F. Relationships between general health, occupational stress and burnout in critical care nurses of Tabriz teaching hospitals. *Iran J Nurs*. 2010;23(66):56- 62.[Persian]

Rice, K.G., & Dellow, J.P. (2002). Perfectionism and self-development: Implications for college adjustment. *Journal of Counseling and Development*, 80:188-196

Schein, Edgar (2004).Organizational Culture & Leadership. First Edition. Sanfrancisco: Jossey – Bass Some Solution. Department of Computer Sciences, University of Tamper, pp: 205- 216.

Schwarzer, R. (2014). Self-Efficacy: Thought Control Of Action. Routledge is an imprint of Taylor & Francis, an informa company

Shahrarai, Mehrnaz, (2011), Motivation in Education: Theories, Research and Applications. Tehran: Alam Publishing

Shine, Edgar, (2014); Leadership and organizational culture, translated by Sohrabi, Abolfazl, Dar al-Fikr Publishing

Xie JL, Schaubroeck J, Lam SS. Theories of job stress and the role of traditional values: a longitudinal study in China. Journal of Applied Psychology. 2008 Jul; 93(4): 831-48.

پرسشنامه‌ها

الف: سوالات عمومی

مرد			زن		جنسیت
۶۰ سال به بالا	۵۱ تا ۶۰ سال	بین ۴۱ تا ۵۰ سال	بین ۳۱ تا ۴۰ سال	بین ۲۰ تا ۳۰ سال	سن
سایر	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس	تحصیلات	
۳۰ سال به بالا	۲۰ تا ۳۰ سال	۲۰ تا ۳۰ سال	۱۰ تا ۲۰ سال	۱۰ تا ۱۰ سال	سابقه کار

پرسشنامه استاندارد فرهنگ سازمانی رابینز (۱۹۹۸)

ب: فرهنگ سازمانی

در نظر شما موارد زیر در مورد دانشگاه فرهنگیان تا چه حد صدق می‌کند؟					
خیلی کم	کم	تا اندازه ای	زياد	خیلی زياد	
					در سازمان برای ارائه پیشنهادهای جدید به افراد فرصت داده می‌شود.
					سرپرستان مستقیم معمولاً از نوآوریهای کارکنان قدردانی می‌کنند.
					به تحقیق به عنوان ابزار موثر ایجاد زمینه برای خلاقیت توجه می‌شود.
					روحیه تلاش در انجام امور بین کارکنان وجود دارد.
					کارکنان به بررسی روش‌های گوناگون انجام کار تشویق می‌شوند.
					روحیه مسئولیت پذیری کارکنان در محیط کار مورد تشویق قرار می‌گیرد.
					طرح نظرات متفاوت از طرف مسؤول مورد استقبال قرار می‌گیرد.
					مسولان روحیه اعتماد به نفس کارکنان را تقویت می‌کنند.
					مسولان روحیه استقلال شخصیت در کارکنان را تقویت می‌کنند.
					کارکنان به استقبال از موقعیتهای دشوار کاری تشویق می‌شوند.
					کارکنان از موقعیتهای دشوار کارشان استقبال می‌کنند.

					کارکنان برای انجام وظایف حاضر به خطرپذیری هستند.	۱۲
					کارکنان تشویق می‌شوند روش‌های جدید را مطرح کنند.	۱۳
					کارکنان تشویق می‌شوند روش‌های جدید را اجرا کنند.	۱۴
					مدیران شخصاً روش‌های جدید را معرفی می‌کنند.	۱۵
					کارکنانی که روش‌های جدید را ارائه می‌دهند در حضور سایر اعضا مورد تشویق واقع می‌شوند.	۱۶
					مسئولین به جزئیات کار افراد توجه دارند.	۱۷
					کارکنان راجع به روش‌های مختلف انجام کار فکر می‌کنند.	۱۸
					کارکنان عمیقاً درگیر فعالیتهای کاری خود می‌شوند.	۱۹
					کارکنان به جزئیات انجام امور خود توجه کافی دارند.	۲۰
					مدیران صرف‌آبی کار کارکنان تأکید دارند.	۲۱
					نتیجه انجام یک کار از اهمیت بیشتری نسبت به نحوه انجام آن کار دارد.	۲۲
					به نتیجه گیری بیشتر از ابزارهای لازم برای رسیدن به نتیجه اهمیت داده می‌شود.	۲۳
					سرعت دستیابی به نتایج مورد دلخواه از نحوه انجام آن اهمیت بیشتری دارد.	۲۴
					اجازه داده می‌شود هر یک از کارکنان در تصمیمات مربوط به کار خود اظهارنظر کنند.	۲۵
					به هر یک از کارکنان در جهت بهبود کیفیت کار خود فرست داده می‌شود.	۲۶
					کارکنان با مسؤولان در انجام امور سازمان مشارکت دارند.	۲۷
					امکان ایجاد ارتباط با هر یک از همکاران در جهت حل مشکلات کاری فراهم است.	۲۸
					مسؤول مستقیم به توانمندیهای فرد آگاه است.	۲۹
					اطلاعات مربوط برای انجام دادن کارها به موقع به کارکنان داده می‌شود.	۳۰
					تصمیم‌گیری‌ها بطوری هست که روحیه همه کارکنان در انجام امور تقویت شود.	۳۱
					امکان تماس با مدیران برای هر یک از کارکنان فراهم است.	۳۲
					مسؤول مستقیم برای حل مشکل تک تک کارکنان کمک می‌کند.	۳۳
					در تدوین ضوابط در مقررات استخدامی بیشتر به انگیزه افراد برای انجام امور توجه می‌شود.	۳۴

					در تصمیم‌گیری‌های سازمان، منافع کارکنان در نظر گرفته می‌شود.	۳۵
					مسئولین افراد تحت سرپرستی خود را به همکاری با یکدیگر ترغیب می‌کنند.	۳۶
					روحیه تعافون یا همکاری در برنامه ریزی وجود دارد.	۳۷
					روحیه تعافون یا همکاری در سازماندهی وجود دارد.	۳۸
					مسئولین به نتایج کارگروهی اهمیت پیشتری می‌دهند.	۳۹
					کارکنان یکدیگر را مورد حمایت قرار می‌دهند.	۴۰
					به کارگروهی جهت تبادل اطلاعات اهمیت داده می‌شود.	۴۱
					به کارگروهی جهت تبادل نظرات اهمیت داده می‌شود.	۴۲
					مسئولان به روش سازماندهی کار به طور گروهی آشنا هستند.	۴۳
					مسئولان به نتایج کارگروهی اعتقاد دارند.	۴۴
					کارکنان به انجام وظایف به صورت گروهی تشویق می‌شوند.	۴۵
					انجام وظایف کارکنان بصورت گروهی یا تیمی امکان پذیر است.	۴۶
					همکاران نسبت به انجام وظایف شغلی خود احساس آزادی عمل یا استقلال می‌کنند.	۴۷
					کارکنان برای قبول مسؤولیت بیشتر آمادگی دارند.	۴۸
					کارکنان برای انجام کارها به مسئولان خود متکی هستند.	۴۹
					کارکنان در مواجهه با مسائل از خود علاقه نشان می‌دهند.	۵۰
					کارکنان دریافت راه حل برای مسائل از خود علاقه نشان می‌دهند.	۵۱
					امکان مخالفت کارکنان در مورد نحوه انجام امور محوله با مسؤول خود وجود دارد.	۵۲
					به رشد سازمان در آینده بیش از وضعیت فعلی آن توجه می‌شود.	۵۳
					انجام امور در جهت ایجاد زمینه هایی است که منجر به پیشرفت‌های آتی می‌گردد.	۵۴
					بیشتر بر حفظ وضع موجود تاکید می‌شود.	۵۵
					کارکنان برای انجام موفق کارها خود به ابزارها مورد نیاز مجهز می‌شوند. (مثل: کلیه ابزارها، تجهیزات، امکانات و سایر مواردی است که می‌تواند کارکنان را در انجام بهتر و موفقیت آمیز کار خود باری کند).	۵۶

پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی آلبرت بندورا (۱۹۹۲)

ج : خودکارآمدی							
شماره	موارد زیر درباره شما تا چه حد صدق می کند؟						
	خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم		
۱						با فردی که نمی شناسم می توانم شروع به گفتگو نمایم.	
۲						من می توانم در گروهی از همکاران که مشغول بحث درباره موضوعی هستند عقاید خود را بیان نمایم.	
۳						من برای صرف غذا به همکاران ملحق می شوم.	
۴						با همکارانی که زیاد صمیمی نیستم روی طرح مشترک می توانم کار نمایم.	
۵						من به همکار چدیدالورود مدرسه می توانم کمک نمایم تا با دیگر همکاران احسان راحتی کند.	
۶						تجربه خود را با همکاران دیگر به اشتراک می گذارم.	
۷						در موقعیت های کاری و اجتماعی جدید خود را سازگار می سازم.	
۸						برای کمک به امور و یا سازماندهی مراسم ها همواره داوطلب می شوم.	
۹						با معلمان دیگر برای رفتن به مراسم خاصی و یا رفتن به سفرهای علمی، پژوهشی و تحقیقاتی همراه می شوم.	
۱۰						در صورتی که بخاطر کاری که انجام نداده ام و یا تهمتی که به بنده زده اند بر احراق حقوقی پاکشاری می نمایم.	
۱۱						دعوت به مهمانی های ویژه از طرف همکاران را اجابت می نمایم.	
۱۲						در مذاکرات با دیگران موضع خود را حفظ می نمایم.	
۱۳						در فعالیت های گروهی شرکت نموده و در گیر کارهای گروهی می شوم.	
۱۴						برای گذراندن تعطیلات از همکاران دعوت به همراهی و مشارکت می نمایم.	
۱۵						در انجام امور کاری نوع ابزاری را که نیاز دارم هر چند متفاوت با نظر دیگران باشد استفاده می نمایم.	
۱۶						در مورد رعایت حقوق همکاران، به همکاری که نوبت را رعایت نمی کند تذکر می دهم.	
۱۷						در برابر تمسخر، بی انطباطی و تعددی به حقوق خود در برابر همکار خاطی ایستادگی می نمایم.	

۱۸	به معلمان میهمان که مدت کوتاهی در مدرسه مان در حال بازدید باشند، کمک می‌نماییم تا اوقات خوش و تجربیات جالبی کسب نمایند.
۱۹	به باشگاه یا تیم ورزشی معلمان مدرسه محل کارم می‌پیوندم.
۲۰	احساسات و علائق خود را با معلمان دیگر براحتی مطرح می‌نمایم.
۲۱	از همکارانم دعوت می‌نمایم تا تعطیلات آخر هفته به منزل بندۀ تشریف بیاورند.
۲۲	از معلم همکارم دعوت می‌نمایم تا برای مراسم مدرسۀ و یا انجام امور مشترک مدرسۀ مشارکت نماید.
۲۳	به مراسmi که افراد ناشناس در آن شرکت می‌کنند می‌روم.
۲۴	وقتی که نیازمند کمک باشم از معلمان دیگر تقاضای کمک می‌نمایم.
۲۵	با معلمان رده سنی خود بهتر دوستی برقرار می‌نمایم.

پرسشنامه استاندارد استرس شغلی کاهن (۱۹۶۴)

د: استرس شغلی						ردیف
					موارد زیر درباره شما تا چه حد صدق می‌کند	
خیلی کم	کم	تا اندازه ای	زیاد	خیلی زیاد		
					نمی‌دانم سرپرست در مورد من چگونه فکر می‌کند و چگونه عملکرد مرا ارزیابی می‌کند	۱
					احساس می‌کنم حجم کارم آنقدر زیاد است که امکان ندارد آنرا در یک روز کاری به پایان برسانم	۲
					فکر می‌کنم حجم انجام کاری که باید انجام شود، با انجام صحیح آن کار در تضاد است. (کمیت در تضاد با کیفیت است).	۳
					احساس می‌کنم در قبال مسئولیتی که به من محول شده، از اقتدار و اختیارات کمی برخوردارم.	۴
					کارم به گونه‌ای است که تصمیمات من بر روی زندگی اشخاص تأثیر می‌گذارد.	۵
					فکر می‌کنم قادر نیستم که خواسته‌های متضاد افراد مختلف را برآورده سازم.	۶
					احساس می‌کنم کاری را که باید انجام دهم، بر خلاف معیارهای شخصی ام هست.	۷
					حقیقت این است که نمی‌توانم اطلاعات مورد نیاز برای انجام کارم را بدست بیاورم	۸
					احساس می‌کنم کارم با زندگی خانوادگی ام در تضاد است.	۹
					در مورد حوزه کاری ام ناطمن ام، ولی در مورد کاری که انجام می‌دهم، مسئولیت دارم.	۱۰
					احساس می‌کنم قادر به تأثیرگذاری بر تصمیمات سرپرست مستقیم و اقداماتی که مرا تحت تأثیر قرار می‌دهد، نیستم.	۱۱
					در مورد فرصت‌های پیشرفت و ارتقاء‌های کاری ام، بی‌اطلاع هستم.	۱۲
					نمی‌دانم همکارانم چه انتظاراتی از من در سر کار دارند	۱۳
					احساس می‌کنم به طور کامل از صلاحیت‌های لازم برای انجام کارها، برخوردار نیستم.	۱۴
					احساس می‌کنم همکارانم مرا دوست ندارند و مورد پذیرش آنها نیستم.	۱۵